

Abstrakt

Analýza podávání léčiv zdravotními sestrami ve zdravotnickém zařízení II

Autor: Natalie Blizňáková

Vedoucí diplomové práce: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Ondřej Tesař

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cíl: Léková pochybení jsou jednou z hlavních příčin nežádoucích událostí, které mohou vést k poškození zdraví či úmrtí pacienta. Cílem této práce bylo analyzovat podání léčiv zdravotními sestrami pacientům hospitalizovaným v jednom zdravotnickém zařízení poskytujícím lůžkovou péči v Jihočeském kraji s důrazem na léková pochybení a jejich prevenci.

Metodika: Tato diplomová práce je součástí dlouhodobého observačně – intervenčního projektu, který probíhá v letech 2020–2023. Sledováno bylo chirurgické a interní oddělení a oddělení následné péče. Sběr dat pro tuto práci probíhal formou přímého pozorování proškoleným týmem tvořeným farmaceutem a zdravotní sestrou, a to od 28. června do 1. července a od 23. srpna do 26. srpna 2021, vždy tři po sobě jdoucí dny. Sbírána byla tato data: údaje o pacientovi (např. věk; pohlaví; veškerá užívaná léčiva), údaje o zdravotní sestře podávající léčiva (např. délka praxe a vzdělání) a údaje o vlastním podání léčiv (např. způsob identifikace pacienta; hygiena sestry při podání léčiva; kontrola originality léčiva; zda bylo podáno správné léčivo správnému pacientovi a ve správný čas, síle a dávce; provedení generické substituce; nápoj na zapiení léčiva a časový odstup od potravy). Veškerá data byla anonymizována a přenesena do webové databáze a vyhodnocena pomocí deskriptivní statistiky.

Výsledky: Na třech vybraných odděleních bylo pozorováno 1104 podání léčiv, která byla podána 17 zdravotními sestrami (věkový průměr $33,76 \pm 9,69$ let), 69 hospitalizovaným pacientům, s věkovým průměrem $71,12 \pm 14,24$ let (medián 72 let). Průměrný počet léčiv pro pacienta na den byl $5,59 \pm 4,25$ a průměrný počet dávek pro pacienta na den byl $7,36 \pm 6,34$. Největší zastoupení měly perorální lékové formy, které tvořily 969 podání (87,77 %). Před samotným podáním léčiva neprovedly zdravotní sestry dezinfekci rukou u 65,92 % podání a 37,30 % podání proběhlo bez identifikace pacienta. Nejčastěji pozorovaná léková pochybení byla: podání léčiva v nesprávný čas (4,08 %), provedení generické substituce (1,81 %) a nedostatečná kontrola užití léčiva pacientem (24,82 %). Více než 25 % podáno bylo realizováno v chybném časovém odstupu od potravy.

Závěr: Podání léčiv často nebylo provedeno v souladu s platnými doporučeními a byla pozorována léková pochybení, která by mohla ovlivnit bezpečnost pacienta. Zjištění byla diskutována s managementem nemocnice, lékaři a zdravotními sestrami. Navrženy byly intervence, které budou směřovat k nápravě nalezených pochybení.

Klíčová slova: podání léčiv, zdravotní sestra, lékové pochybení.